

SANJA FAIVRE – ANDRIJA BOGNAR

**ISTRAŽIVANJA GEOMORFOLOŠKIH TRAGOVA
PLEISTOCENSKE OLEDBE NA SJEVERNOM
I SREDNJEM VELEBITU**

Sanja Faivre – Andrija Bognar
Sveučilište u Zagrebu
Prirodoslovno-matematički fakultet
Geografski odsjek
Zavod za fizičku geografiju
Marulićev trg 19/II
HR 10000 Zagreb
sfavire@geog.pmf.hr

UDK: 55(497.562 Velebit)
55-05 Glavičić, A.
Izlaganje sa znanstvenog skupa
Ur.: 2013-03-18

Autori daju kratak osvrt na tijek istraživanja geomorfoloških tragova pleistocenske oledbe na sjevernom i srednjem Velebitu. Rezultati istraživanja publicirani su u *Geografskom glasniku i Senjskom zborniku*.

Ključne riječi: Velebit, oledba

Područjem Velebita bavili su se do sada mnogi prirodoslovci. Jedna od osobito intrigantnih tema bila je glacijacija Velebita. Prvi put glacijaciju spominje Hranilović, potom o njoj raspravljaju Gavazzi i Schubert, a Bauer daje cjelokupni geomorfološki prikaz sjevernog Velebita iznoseći detaljna zapažanja o oledbi. Nešto noviji radovi bave se uglavnom južnim Velebitom.

Tragove oledbe na sjevernom Velebitu počelo se istraživati 1990. godine najprije u okviru teme diplomskog rada Sanje Faivre, jedne od autorica ovog

Sl. 1. Ante Glavičić na Velebitu u sklopu terenskih istraživanja 70-ih godina 20. st.
(foto-arhiva: GMS)

prikaza. Prvi su rezultati publicirani u *Geografskom glasniku* a potom proširena i doradena verzija u *Senjskom zborniku*. Ideje o glacijaciji time su zaintrigirale i dugogodišnjeg ravnatelja Gradskog muzeja Senj, Antu Glavičića, koji je zatim potpomagao i osobno sudjelovao u daljnjim istraživanjima tragova oledbe, osobito srednjega Velebita. Istraživanja su trajala nekoliko godina a rezultirala su objavom novog rada u *Senjskom zborniku* 1997. godine. Istraživanjima je na temelju površinskih morfoloških (denudacijskih i akumulacijskih) glacijalnih oblika utvrđeno postojanje različitih tipova ledenjaka (platoastih, cikrnih i dolinskih). Dane su prve paleoklimatske procjene a tragovi oledbe su pripisani Posljednjem glacijalnom maksimumu. Istraživanja oledbe na Velebitu nastavljamo i danas. Jedna od glavnih tema je utjecaj glacijacije na razvoj podzemnih krških oblika – špilja i jama te genetska međuovisnost podzemnih i površinskih reljefnih oblika.

Želimo se ovom prilikom još jednom zahvaliti Anti Glavičiću na nesebičnoj pomoći i entuzijazmu u istraživanjima svih aspekata Velebita, jer Velebit je bio njegov život.

Sl. 2. Dabarski kukovi, srednji Velebit (foto-arhiva: NP Sjeverni Velebit)

Literatura

- Bernhard BAUER, *Über die Landformen des nördlichen Velebit, Jahresberichte des Bundes-Real-gymnasium Knittelfeld*, p 49, 1935.
- Srđan BELIJ, *Glacijalni i periglacijalni reljef Južnog Velebita*, Posebno izdanje Srpskog geografskog društva 61, Beograd, 1985, 5-68.
- Neven BOČIĆ – Sanja FAIVRE – Marijan KOVAČIĆ – Nada HORVATINČIĆ, *Cave development under the influence of Pleistocene glaciation in the Dinarides – an example from Štirovača Ice Cave (Velebit Mt., Croatia)*, *Z. Geomorph. N.F.*, 56/4, 2012, 409-433.
- Andrija BOGNAR – Sanja FAIVRE – Josip PAVELIĆ, *Tragovi oledbe na Sjevernom Velebitu*, *Geografski glasnik*, 53, 1991a, 27-39.
- Andrija BOGNAR – Sanja FAIVRE – Josip PAVELIĆ, *Glacijacija Sjevernog Velebita*, *Senjski zbornik*, 18, Senj, 1991b, 181-196.
- Andrija BOGNAR – Sanja FAIVRE – Josip PAVELIĆ, *Tragovi oledbe na Srednjem Velebitu*, *Senjski zbornik*, 24, Senj, 1997, 1-16.
- Andrija BOGNAR – Sanja FAIVRE, *Geomorphological traces of the younger Pleistocene glaciation in the central part of the Velebit Mt.*, *Hrvatski geografski glasnik*, 68, 2, Zagreb, 2006, 19-30.

Sl. 3. Detalj s obilježavanja godišnjica poznatih prirodoslovaca Ljudevita Rossija i Krunoslava Babića, Gradski muzej Senj, 2001. (foto-arhiva: GMS)

Sanja FAIVRE, *Geomorfološke osobine Sjevernog Velebita*. Diplomski rad, Sveučilište u Zagrebu, PMF, Geografski odsjek, Zagreb, Hrvatska, 1991, 75.

Artur GAVAZZI, Trag oledbe na Velebitu, *Glasnik hrvatskog naravoslovnog društva*, 14, Zagreb, 1903.

Hinko HRANILOVIĆ, Geomorfološki problemi iz hrvatskog krasa, *Glasnik hrvatskog naravoslovnog društva*, 19, Zagreb, 1901.

Leon NIKLER, Nov prilog poznavanju oledbe Velebita, *Geološki vjesnik*, 25, Institut za geološka istraživanja u Zagrebu, Zagreb, 1973.

R. SCHUBERT, *Zur Geologie des österreichischen Velebit Jahr*, k. k. geol. R. A. 58, Wien, 1908.

RESEARCH OF GEOMORPHOLOGICAL TRACES OF PLEISTOCENE GLACIATION IN NORTHERN AND CENTRAL VELEBIT

Summary

The authors provide a short review of the course of the research of the geomorphological traces of Pleistocene glaciation of Northern and Central Velebit.

The results of the research have been published in the *Geografski glasnik (Geographic bulletin)* and the *Senjski zbornik (Senj Almanac)*.

Keywords: Velebit, glaciation